

Sayı : 32657917-610-53
Konu : Soru Önergesi(7/1827)

21.02/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğünün 15/04/2016 tarih ve 31853594 610-2-464-470 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan; İstanbul Milletvekili Sayın Av. Mahmut TANAL tarafından Başbakanımıza yöneltilen ve Bakanlığımız koordinatörlüğünde yazılı olarak cevaplandırılması uygun görülen 7/1827 Esas Numaralı yazılı soru önergesine ilişkin hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Fatma Betül SAYAN KAYA
Bakan

EK:
Soru Önergesi cevabı(7 sayfa)

DAĞITIM :

Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

İstanbul Milletvekili Sayın Av. Mahmut TANAL'a Ait 7/1827 Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Olarak Hazırlanan Cevap Metni

İlgili soru önergesinde;

“Anayasamızın 2 nci maddesinin devletimizin “sosyal” niteliğini açıkça belirtmesi ve Engelli yurttaşlarımızın oranının dünya ortalamasından %12,99 gibi bir rakamla yüksek olması nedeniyle aşağıdaki sorularımın cevaplanması gereği doğmuştur.” ifadeleri yer almaktadır.

Bu bağlamda;

SORU 1: Türkiye’de özellikle engellilerin ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik belli bir ödenek ayrılmakta mıdır? Ayrılmakta ise Engellilere yönelik hangi projeler kapsamında ne kadar ödenek ayrılmaktadır ve harcama yapılmaktadır?

CEVAP 1: Bakanlığımız dezavantajlı nüfus gruplarından olan engelli ve yaşlı bireylerin temel hak ve özgürlüklerden faydalanmasını teşvik ve temin ederek ve doğuştan sahip oldukları insan onuruna saygıyı güçlendirerek toplumsal hayata diğer bireylerle eşit koşullarda tam ve etkin katılımlarının sağlanması için erişilebilirlik, istihdam, eğitim, sağlık, sosyal hayata uyumları ve bakımları konularında politika oluşturmak, hizmet vermek ve projeler üretmek gibi görevlere haizdir. 2015 yılında ayrılan ödenek kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar için Bakanlığımız bütçesinden aşağıdaki harcamalar yapılmıştır.

1- Erişilebilirlik Destek Projesi (ERDEP) kapsamında 2015 yılında 7.758.000,00 TL 19 İl Valiliğine aktarılmıştır.

2- Engelli Destek Projesi (EDES) kapsamında 2015 yılında 2.706.640,28 TL 18 İl Valiliğine aktarılmıştır.

3- Türk İşaret Dili Araştırma Projesi kapsamında 1.474.787,60 TL ödenmiştir.

4- Engelliler için kimlik kartı ve Bakanlık logolu hologram bastırılmıştır. 409.660,00 TL ödenmiştir.

5- Ortopedik Hazır ve Ismarlama Protez Ortez Teknik El Kitabı hazırlanmıştır. 107.380,00 TL ödenmiştir.

6- Bakanlığımız ve Türkiye Sağırılar Milli Federasyonunca imzalanan “17.Dünya Sağırılar Kongresi İşbirliği Protokolü” kapsamında 26-27-28 Haziran 2015 tarihlerinde İstanbul’ da toplantı yapılmıştır. 183.296,40 TL ödenmiştir.

7- Erişilebilirlik izleme ve denetleme faaliyetlerinde ve engellilerin güvenli ve bağımsız olarak taşımalarında kullanılmak üzere Bakanlığımızca 51 adet minibüs alınmıştır. 4.633.017,48 TL ödenmiştir.

8- Bakanlığımız Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğünce 270 kişi katılımlı Disleksi Çalıştayı yapılmıştır. 178.738,20 TL ödenmiştir.

SORU 2: Engellilere yönelik verilen hizmetlere ilişkin yapılan harcamalar hususunda bu harcamaların ihtiyaçları yeterli ölçüde karşılayıp karşılamadığı veya ilgili vatandaşların ihtiyaçlarının karşılanması için kendilerine ulaşip ulaşmadığı konularında denetim mekanizması mevcut mudur? Mevcut ise ne şekilde denetim sağlanmaktadır?

CEVAP 2: 2022 ve 2828 sayılı Kanunlar kapsamında yürütülen Engelli, Yaşlı ve Evde Bakım Aylıkları, 3294 sayılı Kanun kapsamındaki diğer sosyal yardımlarda benimsenmiş olan hane yaklaşımı çerçevesinde yürütülmektedir.

Bu çerçevede Engelli ve Evde Bakım Yardımlarında hak sahibi olan vatandaşlarımız ortaya çıkabilecek ihtiyaçlarına istinaden başvuruda bulunmaları halinde 3294 sayılı Kanun kapsamında Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarınca yürütülen Gıda, Yakacak ve Eğitim Yardımları gibi diğer yardımlardan ilgili SYD Vakfının Mütevelli Heyetince uygun görülmesi halinde faydalanabilmektedirler.

Bakanlığımız Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğünün yürütmüş olduğu sosyal yardım ve proje desteklerinin yanı sıra vatandaşlarımıza sunulan hizmetlerin geliştirilmesi yönünde çeşitli faaliyetler gerçekleştirmektedir.

Bu kapsamda vatandaşlarımıza en yakın noktada ve insan odaklı bir anlayışla hizmet sunmaya yönelik çalışmalarına devam eden Bakanlığımız tarafından hayata geçirilen,

- Sosyal Yardım Bilgi Sistemi (SOYBİS), Bütünleşik Sosyal Yardım Sistemi gibi bilişim uygulamaları ile vatandaşlarımıza yapılan sosyal yardım ödemelerinin yetkili makamlarca her aşamada takibi ve denetimi yapılabilme,
- Sosyal Yardım Mesaj Servisi, Sosyal Yardım Kartı, Alo144 Sosyal Yardım Hattı, E-Devlet Kapısı Sorgulama Hizmeti gibi uygulamalar ile hak sahibi vatandaşlarımızca ödeme kontrolü ve izlemesi gerçekleştirilebilmektedir.

SORU 3: Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından 2022 Sayılı Kanun Çerçevesinde ödenen Özürlü Aylıkları ne kadardır? Özürlü aylıkları ne kadar sürede bir ödenmektedir? 2011 tarihinden önergenin verildiği tarihe kadar kaç engelli vatandaşımız bu aylıklardan faydalanmaktadır?

CEVAP 3: 2022 sayılı Kanun uyarınca uygulanmakta olan yaşlı ve engelli aylıkları ile ilgili iş ve işlemler 01.01.2012 tarihi itibarıyla Bakanlığımız tarafından Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları aracılığı ile tarafından yerine getirilmeye başlanmıştır.

Söz konusu Kanun kapsamındaki aylıklar 3(üç) ayda bir ödenmekte olup tutarlara ilişkin bilgi aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Aylık Türü	Aylık Tutarı	Üç Aylık Tutar
Yaşlı Aylığı	217,48	652,44

%40-%69 Engelli Aylığı	326,59	979,77
%70 ve Üzeri Engelli Aylığı	489,88	1.469,64
18 Yaş Altı Engelli Yakını Aylığı	326,59	979,77

2022 sayılı Kanun kapsamında aylık alan kişi sayıları ise aşağıdaki tabloda yer almaktadır. Kişi Sayıları Ocak-Aralık 2015 Dönemi en az bir defa ödeme almış toplam fayda sahibi sayısını ifade etmektedir.

YIL	65+ YAŞLILIK KİŞİ SAYISI	ENGELLİ KİŞİ SAYISI	18 YAŞ ALTI %40-69 ENGELLİ KİŞİ SAYISI	ENGELLİ SİLİKOSİZ HASTALARI KİŞİ SAYISI
2015	608.513	618.876	89.631	195

SORU 4: SHÇEK, Evde Özürlü Bakım Aylığı ve Rehabilitasyon Hizmetleri Harcamaları 2011 tarihinden önergenin verildiği tarihe kadar yıllara göre ayrı ayrı belirtilmek sureti ile ne kadardır?

CEVAP 4: 2828 sayılı Kanunun ek 7 inci maddesi hükmü ve ilgili mevzuatı gereği engellilerin evde bakımına destek için Kanun kapsamında uygulanan yardımlarda 01.01.2016 - 30.06.2016 tarihleri arasında kişi başı ödenen yardım miktarı: 888,17.-TL olup söz konusu yardım kapsamında yapılan harcama tutarları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Yıl	Yapılan Harcama Tutarı (TL)
2011	2.197.408.410
2012	2.898.944.472
2013	3.497.476.226
2014	3.982.548.684
2015	4.378.200.241

SORU 5: Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonunun (SYDTF), Engellilere yönelik ne tür harcamalar yapılmaktadır? 2011 yılından önergenin verildiği tarihe kadar SYDTF' nin harcama kalemleri yıllara göre ayrı ayrı belirtilmek suretiyle ne kadardır?

CEVAP 5: Bakanlığımızca yoksul ve engelli vatandaşlarımıza yönelik olarak Genel Bütçe ve Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik (SYDT) Fonu kaynakları kullanılmak suretiyle çeşitli sosyal yardım programları uygulanmaktadır.

Bu kapsamda SYDT Fonu kaynakları ile özel eğitime gereksinim duyan öğrencilerin okullara erişiminin sağlanması amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı ile işbirliği içinde engelli öğrencilerin ücretsiz taşınması için destek sağlanmaktadır.

Bu çerçevede yıllar bazında aktarılan kaynak tutarı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

YIL	AKTARILAN KAYNAK (MİLYON TL)
2005-2012	292,9
2013	85
2014	95
2015	155

Bunun yanı sıra yoksul engelli vatandaşlarımızın topluma uyumunu kolaylaştıracak her türlü araç gereç ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik yürütülen Engelli İhtiyaç Yardımları Programı yürütülmektedir.

Bu kapsamda yıllar bazında aktarılan kaynak tutarı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

YIL	AKTARILAN KAYNAK (TL)
2003-2012	17.741.470
2013	807.941
2014	1.038.578
2015*	1.038.263

(*) İlgili döneme ait kişi sayısı ve aktarılan kaynak tutarı bilgisi Bütünleşik Sosyal Yardım Bilgi Sosyal Yardım Bilgi Sisteminden alınmıştır.

SORU 6: İŞKUR' un, Engellilere Yönelik İstihdam Harcamaları 2011 yılından önergenin verildiği tarihe kadar yıllara göre ayrı ayrı belirtilmek suretiyle ne kadardır?

CEVAP 6: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 02/03/2016 tarihli yazılarında engellilere yönelik 2014 ve 2015 yıllarında 352 mesleki eğitim kursu, 419 kendi işini kurma projesi, 17 işe ve işyerine uyum projesi, 2 destek teknolojileri projesi kabul edilmiş olup, bu projeler için 36 milyon TL'nin üzerinde kaynak tahsis edildiği,

2011-2015 yılları arasında engellilere yönelik düzenlenen kurs ve programlara 20.633 kişi katılmıştır. Bu kapsamda düzenlenen kurs ve programlar için 2011 yılında 16.170.551 TL, 2012 yılında 35.679.582 TL, 2013 yılında 17.418.797 TL, 2014 yılında 10.271.365 TL harcama yapılmış ve 2015 yılında ise 20.025.382 TL'nin tahsis edildiği,

Toplum yararına programdan 2012 yılında 3.446, 2013 yılında 4.314, 2014 yılında 6.520 ve 2015 yılında 14.739 engelli vatandaşımızın yararlandığı bildirilmiştir.

SORU 7: Milli Eğitim Bakanlığı' nın Engellilere Yönelik Harcamaları var mıdır? Varsa hangi alanlarda engellilere yönelik harcama yapılmıştır? 2011 tarihinden önergenin verildiği tarihe kadar yıllara göre ayrı ayrı belirtilmek üzere ne kadar harcama yapılmıştır?

CEVAP 7: Milli Eğitim Bakanlığının 26/02/2016 tarihli yazılarında Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü bütçesinden tüm illerde yürütülen özel eğitim hizmetlerine ilişkin faaliyetler için ödenek gönderilmekte olup özel eğitim alanındaki son bir yıl içerisinde yürütülen faaliyetler;

1.Engelli Öğrencilerin Tanılanması

Özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerin tanılanmasında kullanılmak üzere 2015 yılında 2 yeni test kullanıma sunulmuştur. Tanılama sürecinde atılan en önemli adımlardan birisi olarak; yabancı testlerin uyarlamalarını yüksek kullanım maliyetleri ile kullanmak yerine, Türkiye'nin akademik kapasitesi ile yeni, çok kapsamlı ve web tabanlı uygulanabilecek bir test geliştirmek üzere TÜBİTAK ve üniversitelerle işbirliği içinde çalışmalara başlanmıştır.

2.Görme Engelliler İçin Öğretim Materyallerinin Kapsamı ve Niteliği

Görme engelli öğrenciler için özellikle matematik ve fen alanlarında ilk defa şekil bilgisi ile zenginleştirme çalışmaları başlatılmıştır. Her yıl ücretsiz olarak dağıtılan kabartma ders kitaplarına ek olarak Braille kültür kitapları hazırlanmaktadır. 2014-2015 eğitim-öğretim yılı içerisinde görme engeli olan öğrencilere "Daisy kitap okuma, dinleme ve ses kayıt cihazları" dağıtılmıştır.

Görme engelli öğrencilerimizin okuma yazma becerisi kazanmalarına katkı sağlamak amacıyla "Görme Engellilere Okuma Yazma Öğretim Kılavuzu" hazırlanarak Türkiye genelindeki görme engelliler ilkokulu, ortaokulu ve görme engelliler özel eğitim meslekî eğitim merkezlerine dağıtımı yapılmıştır. Yoğun ilgi üzerine ikinci baskısı tamamlanmış ve illerimize gönderilmiştir.

3.İşitme Engelliler İçin Öğretim Materyallerinin Kapsamı ve Niteliği

Türkiye'de ilk defa İşaret Dili Ders Programı oluşturularak resmi müfredata alınmıştır. Türk İşaret Diline kaynaklık etmesi, işitme engelli bireylerimiz arasında ortak bir dil oluşturulmasına katkı sağlaması amacıyla Türk İşaret Dili Sözlüğü hazırlanmıştır. Sözlükte, işitme engelli bireylerin günlük konuşmalarında en sık kullandıkları 2.607 kelime mevcuttur.

4.Öğretmen Eğitimi

Engel türlerine göre öğretmenler için kılavuz kitaplar hazırlanmıştır. İşitme ve görme engelli bireylere yönelik eğitim hizmeti verilen okullarda görev yapan tüm öğretmenlerimize hizmetiçi eğitim faaliyetleri kapsamında Türk İşaret Dili ve Braille Okuma Yazma Eğitimleri verilmektedir.

5.Eğitime Erişim ve Ulaşılabilirlik

Özel eğitim okul ve kurumlarında öğrenim gören öğrencilere ücretsiz okula ulaşım ve öğle yemeği sağlanmaktadır. Ayrıca 2.000'den fazla özel eğitim ihtiyacı olan öğrenci ücretsiz yatılılık hizmetinden yararlanmıştır.

Bulunduğu ilde bir okula yerleştirelemeyen görme, işitme veya ortopedik engelli bireylerin yatılı ortaöğretim kurumlarına yerleştirilmelerine ilişkin iş ve işlemler yürütülmüş olup 2014-2015 eğitim öğretim yılında 2.070 özel eğitim ihtiyacı olan öğrenci resmi yatılı özel eğitim okul/kurumlarında ücretsiz yatılılık hizmetinden yararlanması sağlanmıştır.

Özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin akranları ile aynı ortamda eğitim alabilmeleri için engel durumları ve ikamet adresleri dikkate alınarak Anadolu liseleri, Anadolu imam hatip liseleri, mesleki ve teknik Anadolu liseleri, çok programlı Anadolu liseleri ile mesleki ve teknik

eğitim merkezlerine kendileri için ayrılan kontenjan dahilinde her sınıfta 2 öğrenci olacak şekilde eşit olarak yerleştirilmeleri ile ilgili iş ve işlemler tamamlanmıştır. Ayrıca özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin beceri/yetenek sınavıyla öğrenci alan okullara kendi aralarında yapılacak sınav ile alınmaları yönünde düzenleme yapılmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğüne bağlı olarak faaliyet gösteren özel eğitim okul ve kurumlarımızda bulunan engelli WC ve rampalarının, engelliler tarafından güvenli ve bağımsız olarak ulaşılabilir ve kullanılabilir hale getirilmesi amacıyla 127 okul/kurumlarımıza ihtiyaçları doğrultusunda toplamda 2.265.000 TL ödenek gönderilmiştir.

6.Evde ve Hastanede Eğitim

Milli Eğitim Bakanlığı verilerine göre, cam kemik hastalığı, kas hastalığı, lösemi gibi engelinden dolayı zorunlu öğrenim çağında olup okula gidemeyen öğrenciler için Milli Eğitim Bakanlığı öğretmenleri ev ev gezerek eğitim vermiştir. 2007-2008 eğitim öğretim yılından itibaren verilen evde eğitim hizmetinden şimdiye kadar 19.210 çocuk yararlanmıştır. Ayrıca çocuklarımızın tedavi gördükleri sağlık kuruluşlarının birer sınıf ortamına dönüştürüldüğü Hastanede Eğitimi uygulaması ile sadece 2014-2015 eğitim öğretim yılında 1.032 çocuğumuza eğitim verilmiştir. Ayrıca bu çocuklarımız için uzaktan eğitim imkânları sağlanmıştır.

7.Engellilerin Eğitiminde Nitelik ve Standartlar

Kaynaştırma yoluyla eğitim kapsamında sunulan hizmetlerin niteliğinin artırılması ve öğrencilerin sunulan eğitim hizmetlerinden en üst düzeyde yararlanmalarının sağlanması amacıyla 460 destek odası, 540 özel eğitim sınıfı için toplamda 4.000.000 TL ödenek gönderilmiştir.

8.Kaynak Kitap Çalışmaları

Özel eğitim hizmetlerinin niteliğinin artırılması, sunulan eğitim hizmetlerinden özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin en üst düzeyde yararlanmalarının sağlanması ile öğretmen, yönetici, müfettiş ve ailelere rehberlik etmesi amacıyla; Kaynaştırma Yoluyla Eğitim Uygulamaları Kılavuz Kitapçığı, Destek Eğitim Odası Kılavuz Kitapçığı, Özel Eğitim Sınıfları Kılavuz Kitapçığı, Evde Eğitim Hizmetleri Kılavuz Kitapçığı, Hastanede Eğitim Hizmetleri Kılavuz Kitapçığı hazırlanmış ve Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü internet sitesinde yayınlanmıştır.

9.Özel Yetenekliler

Özel yetenekli öğrencilerin tanınmasında kullanılmak üzere elektronik tabanlı genel yetenek testi geliştirme çalışmaları başlatılmıştır. 2015 yılı itibari ile 74 ilde 89 Bilim ve Sanat Merkezi (BİLSEM) bulunmakta ve buralarda kayıtlı öğrenci sayısı 18.707'dir. Tüm illerimizde BİLSEM açılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir. 2007 yılından bu yana ilk kez BİLSEM öğretmen alımları için yönerge yayınlanarak değerlendirme süreci başlatılmış olup 974 öğretmen ataması yapılarak BİLSEM'lerdeki öğretmen açığı kapatılmıştır. 2015-2016 eğitim öğretim yılında 285.671 öğrenci Bilim ve Sanat Merkezi öğrenci seçim sürecine aday gösterilmiştir. Aday gösterilen öğrencilerden 1 ve 2 nci sınıf düzeyinde 167.116 ve 3 ve 4 üncü sınıf düzeyinde 118.555 başvuru yapılmıştır. 18 farklı

branşta BİLSEM’lerde uygulanan etkinlikler güncellenerek, standardizasyonu yapılmıştır. Her branş için yeni çerçeve programları hazırlanarak, kitapçık haline getirilmiştir. Zenginleřtirilmiř Kütüphane (Z-Kütüphane) kurulumu ve donatımına ilişkin teknik şartnameye göre Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü bağlı Bilim ve Sanat Merkezlerinde Z-Kütüphane kurulmaya başlandığı bildirilmiştir.